

ír más lejos. Cuál fue mi sorpresa, ayer, cuando uno de los presos por *El Procés* que más respeto me merecen (Jordi Cuixart i Navarro) en una de sus misivas escribió: «*A pesar de las restricciones de la pandemia, también como consumidores y usuarios, tenemos mucho que decir*». Al parecer la mercantilización de la mente ya afecta a personajes como Cuixart que, siguiendo su lógica, no debe ser ya un preso, sino un usuario de la prisión por causas políticas. Las tripas se me remueven.

Quintana, ganador, en 2019, del Premio Joan Maragall de ensayo por la obra *Vostè i George Orwell (Usted y George Orwell)*, ofrece con la lectura de su libro una inmensa y libre aceptación del pecado capital como una manifestación de hacernos ser y de aceptar cómo somos, por la cual cosa más que ir en contra de él, éste supone una forma de ser hombres y mujeres más verdaderos y sinceros.

Quizás esta aceptación del pecado capital tenga que ver con aquello expresado por Orwell, y que extraigo del propio Quintana, cuando decía que uno tenía que estar dispuesto a ser derrotado por la vida. John Lennon lo dijo de otra manera: «*la vida es todo lo que te pasa mientras estás ocupado haciendo otros planes*». Leer este ensayo de *La pereza* es una manera de entenderlo e integrarlo un poco mejor. Olvidad la pereza.

Oriol Pérez Treviño

@Oriol 67638017

OBLIDEU LA MANDRA

Diumenge, 8 de novembre de 2020

Escriure sobre el músic, investigador i etnomusicòleg Artur Blasco i Giné (1933) és fer-ho ja no només sobre un dels noms essencials de la música tradicional catalana, sinó haver-ho de fer sobre un savi dels d'antany. Saviesa que va iniciar-se amb una formació universitària de biòleg, però que es va anar fent més gran amb viatges llunyans al Líban, Islàndia, Suècia i un munt d'experiències que, tanmateix, no fan més que corroborar la veritat dels darrers versos del *Viatge a Ítaca* de Kavafis:

Savi, com bé t'has fet,

sabràs el que volen dir les Ítaques.

Trobar-se amb Artur Blasco és fer la visita a una Ítaca feta home. De conversa amena, profunda i senzilla, però també memòria prodigiosa i acompanyat sempre d'una bona cervesa que no n'esmentarem la marca per allò de la propaganda encoberta, però que sí direm que és la traducció en llengua alemana de l'adjectiu «ple», el més sorprenent de l'Artur no és el realitzat sinó el que està encara per fer o està portant a terme. Malgrat la gran feina feta i els anys viscuts. Diríem que per Artur Blasco no existeix un dels pecats capitals dels que, avui, escriurem: la mandra. I és que aquest pecat ha servit per a la creació d'un assaig d'Oriol Quintana dins la sèrie *Pecats Capitals* que ha editat Fragmenta Editorial.

La veritat que en el nostre territori de la picaresca i el truc, la mandra és la que més ens permet explicar una de les característiques habituals del nostre país: fer veure que es fa més del que, en veritat, es fa. Emportats per un egoisme malaltís i necessitats del constant reconeixement extern, no és menys cert que aquest amaga una tendència habitual a la no acció, al característic «anar fent» que, massa vegada, oculta aquest no fer. I per què aquest no fer? Jo diria que per una mandra atàvica en el país del bon menjar, el bon beure, el sol i la migdiada. Treballar és de covards.

He de dir, com a preàmbul, que és un dels pecats capitals que, personalment, sempre m'ha costat més d'acceptar i integrar, per la qual cosa és un senyal inequívoc que hi ha una part de mi que és mandrosa. He d'acceptar, tanmateix, com a vegades un pot semblar ser mandrós, però la inserció d'aquest adjectiu és del tot imprecisa per termenar una situació de paràlisi produïda per la por o l'angoixa. Són la por i l'angoixa les que comporten una paràlisi que, perquè enganyar-nos, poden portar a la deixadesa o a la desídia. És, sense anar més lluny, la deixadesa de la realitat de la pobresa que, mal ens faci, és la que sembla dirigir-se una massa, cada vegada més gran, de la nostra població mentre, perquè amagar-ho, els nostres dirigents polítics van fent la seva vida cortesana, ineptòcrata i mediòcrata. I ho fan perquè ells saben, millor que ningú, que qualsevol acció impulsada no serà més que el simple posar la tirita a una ferida profunda i oberta, per la qual cosa cal anar molt alerta amb alguns cants de sirena de coneguts polítics quan presenten algunes accions socials, talment com si amb elles resolguessin la totalitat del problema. Ells saben que no és veritat, però també saben que necessiten, com la mona reclama el cacauet, l'esmentat reconeixement extern quan, posats a ser sincers, més que vanagloriar-se per allò realitzat s'haurien d'averkonyir pel molt que encara queda per fer. I aquesta és la diferència, posem per

cas, entre parlar amb l'Artur Basco, on surts contagiats d'entusiasme pel darrer projecte que t'ha explicat, que no parlar amb el polític de torn que, normalment, a part d'estar encantat d'haver-se conegut a si mateix ni s'assabenta de la magnitud de la tragèdia o vol ocultar la seva mandra. I, evidentment, podem trobar l'excepció per confirmar la regla.

Paradoxalment, qui ha escrit aquest assaig sobre la mandra ha estat algú que, sense conèixer-ho personalment, no és mandrós. I no és mandrós des del moment que un sap, que, en un moment donat de la seva vida, va decidir sortir de la seva vida escollida per iniciar-ne una de nova. Jesuïta dels 20 al 27 anys, el miracle irracional de l'amor li va provocar la necessitat d'un canvi d'agulles a la seva vida per deixar la Companyia de Jesús i iniciar aquesta nova vida. No seré pas jo qui exposi quantes vegades la mandra ha impossibilitat nous escenaris vitals, ja no només als homes i dones religiosos sinó també als civils. Com és sabut l'espècie humana és una espècie de costums, per la qual cosa el costum comporta, a si mateix, l'establiment d'allò que, perversament, el neoliberalisme ha definit com «*zona de confort*», definició que ha servit per justificar les seves aberracions més abjectes. Sobre aquest tema no em puc deixar de pensar en aquell *llibret* que, ara fa uns anys, es va fer córrer en moltes empreses i entitats financeres per justificar la seva futura orgia de luxúria, supèrbia i avarícia- curiosament tres importants pecats capitals- que estaven a punt de cometre en nom del progrés i els nous temps. El seu títol *Qui s'ha endut el meu formatge?* (1998) d' Spencer Johnson va ser utilitzat per justificar un món en canvi, on pel que sembla tot canvia menys la perversió inhumana del poder de veritat: el que mana i no governa.

Oriol Quintana, evidentment, va ser capaç d'abandonar la seva «zona de confort» (una vida religiosa amb totes les seves necessitats cobertes) i deixar-se contagiar per la que ell anomena «vida normal»: la del treball, matrimoni i fills. No entrarem en l'especificitat del que pot i/o vol significar això de ser normal, perquè em sembla prendríem mal, però sí que aquest assaig d'un no mandrós i especialista en George Orwell, amb la seva experiència li permet escriure sobre la mandra d'una manera desacomplexada i interessant.

I ho fa d'una manera benevolent en comprendre l'humanisme en una nova direcció com és el de comprendre'l sense la necessitat ni de redempció ni de superació fins al punt de restar convençut com «*els primers humanistes no van entendre ni estimar l'home. Tots creien que no era prou bo*». Allunyant-se també de l'antic cristianisme que va concebre l'home com un sant fracassat, per a ell la mandra, a

l'igual que el plaer o el dolor, pot arribar a erigir-se com un mestre de la moral. És, precisament, la mandra la que porta al descans, però també a la vida contemplativa que, com ell mateix assenyala, és incompatible amb dues realitats del sistema capitalista: la producció i el consum.

Aquest sistema ens ha ensenyat que *«el nostre lleure és per consumir, o bé que el nostre lleure ha de ser productiu. El consum (...) no és més que una versió de la feina: quan consumim estem treballant per als altres, estem treballant per als altres igual que quan estàvem a la feina»*. Es corrobora, per tant, el pitjor diagnòstic del nostre món com és el de ser simples esclaus d'un sistema en forma de consumidor i usuari. I això, malauradament, ha calat en el més profund, fins i tot d'aquells que, a voltes, s'erigeixen com a contraris d'un sistema judicial o polític. Sense anar més lluny. Quina va ser la meua sorpresa, ahir, quan un dels presos per *El Procés* que més respecte em mereixen (Jordi Cuixart i Navarro) en una de les seves missives va escriure: *«Malgrat les restriccions de la pandèmia, també com a consumidors i usuaris, hi tenim molt a dir»*. Pel que sembla la mercantilització de la ment ja afecta a personatges com Cuixart que, seguint la seva lògica, ja no deu ser un pres, sinó un usuari de la presó per causes polítiques. Les tripes se'm remouen.

Quintana, guanyador, el 2019, del Premi Joan Maragall d'assaig per l'obra *Vostè i George Orwell*, ens convida a la lectura d'un llibre que és una immensa acceptació del pecat capital com una manifestació de fer-nos ser i acceptar com som, per la qual cosa més que anar en contra d'ell, aquest suposa una forma de ser homes i dones més vertaders i sincers.

Potser aquesta acceptació del pecat capital tingui a veure amb allò expressat per Orwell, i que extrec del propi Quintana, quan deia que un havia d'estar disposat a ser derrotat per la vida. John Lennon ho va dir d'una altra manera: *«la vida és tot allò que et passa mentre estàs ocupat fent altres plans»*. Llegir aquest assaig de *La mandra* és una manera d'entendre-ho i integrar-ho una mica millor. Oblideu la mandra.